

Berlingske

Indland

I et københavnsk klasseværelse fik lærer så hårde slag, at hun fik hjernerystelse og store blå mærker: »Konsekvens var et fyord«

Som lærer på en skole i Københavns Nordvestkvarter måtte Rikke Johansen finde sig i voldsom adfærd og skældsord fra mange elever. En episode var så grov, at hun fik hjernerystelse, blev sygemeldt og til sidst skiftede job.

Onsdag d. 05. februar 2025, kl. 07.17. Del denne artikel

Kristoffer Kræn Sørensen (Journalist)

Jens Anton Bjørnager (Undersøgende journalist)

Kasper Fast (Journalist)

Mathias Svold (Fotojournalist)

Siri Philippa Hollmén Olesen (Videojournalist og tilrettelægger)

Lyt Kø Gem artikel

Hver gang klokken ringede ud fra timen, fik Rikke Johansen travlt. Hun pakkede hurtigt sine ting. For en sikkerheds skyld var det bedst at komme over på lærerværelset, før der var for mange elever på gangene.

Det var ikke sjældent, at hun på vejen derover blev kaldt grove skældsord. »Luder«, »fucking idiot«, »ved du godt, hvor mange der hader dig?«.

Hun sagde til sig selv, at det bare var ord. Men det var ikke elevernes tone, der endte med at ramme Rikke Johansen hårdest. Den dag det for alvor gik galt for læreren, endte hun med en hjernerystelse og en krop med blå mærker efter et angreb fra en elev i klasseværelset.

Det var en novemberdag i 2023. Hun underviste en klasse, som hun havde fast i to fag.

Det var ifølge Rikke Johansen en klasse med flere udfordrede elever. Hun havde forsøgt at blive forflyttet, men var til sidst blevet overtalt til at fortsætte.

Men hun havde med egne ord en følelse af at gå på arbejde på en byggeplads uden hjelm og sikkerhedsudstyr.

Timen den dag i november 2023 var lige begyndt. En elev råbte ifølge Rikke Johansen, at hun ikke ville have undervisning. I stedet viftede hun med en tegning.

Rikke Johansen bad hende tage engelskbogen frem. Eleven nægtede. Til sidst gik Rikke Johansen over og tog tegningen fra elevens bord.

»Derfra gik det lynhurtigt,« siger Rikke Johansen.

Forløbet er fortalt, som Rikke Johansen husker det. Dokumenter og Aula-beskeder bakker de afgørende dele af historien op.

Frøs efter første slag

Eleven gik hurtigt frem imod Rikke Johansen.

Læreren har efterfølgende ofte spurgt sig selv, hvorfor hun reagerede, som hun gjorde. Hun frøs.

I dag er hun overbevist om, at det var, som følge af hvor ondt det første slag gjorde. Det overraskede hende.

»Hun må have haft noget i hænderne. Måske en sten. Hun havde tit sten eller lignende med ind fra frikvarteret. Jeg havde i hvert fald så store blå mærker bagefter, og mit hoved var så forslået, at hun må have slået mig med noget,« siger hun.

Eleven hoppede ifølge Rikke Johansen op på katederet. Læreren stod stille, mens eleven slog og slog og slog. Derefter hoppede eleven ned og fortsatte sine slag i ryggen på læreren, siger hun.

»Det gjorde sindssygt ondt, men jeg stod der bare paralyseret. Jeg tror, jeg sagde noget i stil med »ro på, ro på, du skal nok få din tegning,« og på et tidspunkt får hun så fat i tegningen, og så stopper hun igen«.

Eleven løb ud af døren. Der blev helt stille i klasseværelset.

En af eleverne hentede en af Rikke Johansens kolleger, der hjalp hende over på lærerværelset, hvor hun udfyldte et skema for hændelsen.

Rikke Johansen mener, at der manglede konsekvens på Grøndalsvængets Skole. Skolens leder skriver i et svar, at han er uenig.

Hun ringede til skadestuen. Da de hørte, at hun var blevet slået af et barn, blev hun i stedet bedt om at gå til egen læge.

Det gjorde hun. Berlingske har set journalen, hvor lægen skrev: Konklusion: hjernerystelse.

»Været på arbejde. Overfaldet af elev. Har nu hovedpine og kvalme. Kan ikke huske, hvordan hun er kommet hjem. Har ikke amnesi (hukommelsestab, red.) for episoden.«

En dagligdag med ondt i maven

Rikke Johansen er i dag lærer på en anden folkeskole i København. Hun var dengang lærer i indskolingen på Grøndalsvængets Skole i Københavns Nordvestkvarter. Det var en blandet fornøjelse for hende.

Hun havde kolleger, hun var glad for. Og skolen stod »helt nyrenoveret og i tiptop stand«.

Den klasse, hun var klasselærer for, var med hendes ord »en rigtig god klasse«. Det var ikke der, episoden fandt sted.

Men andre oplevelser på skolen var hårde at absorbere. Blandt andet altså når klokken ringede ud fra time. Rikke Johansen beskriver det »som at være i en krigszone«.

»Der var børn, der rendte ind og ud af klasser, råbte, smed med ting. Hvis man stoppede op, kunne det lynhurtigt ende i en konflikt. De kunne gå fra 0 til 100. Jeg er blevet kaldt »luder«, og nogle af dem kunne også nemt blive udadreagerende,« siger hun.

Skolen skriver i et svar til Berlingske, at de ikke kan genkende lærerens generelle beskrivelse af skolen. Svaret står nederst i denne artikel.

Dagene, hvor Rikke Johansen havde tjansen som frikvartersvagt, var ifølge hende de værste.

»Jeg blev slået, revet eller fik kastet ting imod mig. Så kom der pludselig en spand med farveblyanter flyvende, eller en skammel, der blev kastet.«

Er det anderledes, end da du begyndte at være lærer?

»Ja. Jeg oplever virkelig, at der er sket et skred. Jeg oplever også, at der er opstået en berøringsangst og en magtesløshed hos os lærere over, at det alligevel ikke nytter. Og det gør mig ondt.«

Men hendes oplevelser står ikke alene.

De giver genklang i en folkeskole, som i stigende grad **oplever voldsom adfærd, trusler og vold**, som Berlingske har beskrevet de seneste dage.

I Københavns Kommunes medarbejderundersøgelse fra 2023 svarede cirka hver femte lærer i den almene folkeskole, at de havde været udsat for vold det seneste år.

På Grøndalsvængets Skole svarede 34 procent af lærerne i samme undersøgelse, at de havde oplevet vold på egen krop.

Konsekvens er et fyord

Rikke Johansen er ikke sikker på, hvad årsagen til den voldsomme adfærd er. Men hun beskriver en folkeskole, der ikke udviser konsekvens over for voldsom adfærd og truster.

Rikke Johansen oplevede, at forældre også stod i vejen for lærerens muligheder for at slå ned på voldsom adfærd.

Sådan er det mange steder, mener læreren, der har undervist i mere end to årtier. Ifølge Rikke Johansen var det også tilfældet på Grøndalsvængets Skole.

»Konsekvens var et fyord. Jeg tog det ofte op, når elever gik langt over stregen. Men ledelsen blokerede. Jeg måtte ikke selv aftale med forældrene, at en elev havde trådt over stregen og måtte hjem en tur. Den slags blev opfattet, som om jeg havde et børnesyn, der var bygget på straf,« siger hun.

Hvad mener du, forskellen er?

»Konsekvens er en del af dannelsen. Det skal være en del af den pædagogiske værktøjskasse. Børn må godt vide, at det har en konsekvens, hvis du slår eller kalder nogen en luder,« siger hun.

Hun peger på en anden årsag til, at en lærer ikke kan udvise konsekvens: Forældrene.

Hun har i sin tid som lærer oplevet klasser, hvor samarbejdet ifølge hende ikke fungerede. Så stillede forældre sig ifølge Rikke Johansen kritiske over for lærerens forsøg på at skabe ro i klassen.

I hvert fald har hun »mange gange« fået henvendelser fra forældre, hvis hun har hævet stemmen eller sanktioneret opførsel, der »ikke hører hjemme i skolen«.

»Det kan være, en forælder har skrevet noget ala: »Mit barn kommer hjem og siger, du har råbt ad ham til idræt«, eller »mit barn siger, at du har smidt ham uden for omklædningsrummet,« uden at der var en nysgerrighed efter at vide, hvad barnet havde gjort for at blive sendt ud af omklædningsrummet,« siger hun.

Et klistermærke i panden

Få dage efter hun blev angrebet af en elev, blev Rikke Johansen sygemeldt. En måned senere vendte hun tilbage til Grøndalsvængets Skole.

Den implicerede elev var i mellemtiden blevet bortvist permanent som følge af episoden. En klar konsekvens.

Men Rikke Johansen mener, at der burde have været sat grænser tidligere i forløbet.

»Det var bare et spørgsmål om tid, før det ramte. Når først en lærer bliver overfaldet, så er skaden sket på både lærer og resten af klassen. Og de andre elever tabte også noget for mig,« mener hun.

Følte du ikke, at eleverne respekterede dig længere?

»Nej, ikke i den klasse, hvor det var sket. Jeg nåede aldrig at komme til at undervise dem fast igen, men jeg gik jo forbi klassen, og jeg fornemmede stemningen mod mig,« siger hun.

Læreren oplevede blandt andet, at en elev råbte ad hende. Hun var ked af, at hendes veninde ikke længere måtte gå på skolen.

»Hun råbte, at det var min skyld, at hendes veninde skulle flytte skole. Det viser også meget godt, at der slet ikke var forståelse for, at handlinger har konsekvenser.«

Forældrene til eleven, der var blevet smidt ud, klagede også over den afgørelse.

Forældre klagede over Rikke Johansen, da deres barn blev udskrevet fra skolen. Hun bestrider deres udlægning af, at det primært var hende, der ikke kunne håndtere deres barn.

I klagen skrev de, at eleven næsten altid var blevet sendt hjem i Rikke Johansens timer.

Var det bare dig, der ikke kunne håndtere eleven?

»Nej, og jeg havde hende kun en til to gange om ugen. Så det passer ikke,« siger Rikke Johansen.

I svaret til forældrene skrev Børne- og Ungdomsforvaltningen i Københavns Kommune, at den pågældende elev havde haft konflikter med forskellige lærere, og at skolen ikke vurderede, at forældrenes påstand var rigtig.

Et forældrepar skrev samme aften på Aula, at de desværre havde fået genfortalt en »meget kedelig episode«, som deres barn var »meget påvirket af«.

»Det er jo ikke første gang, at vi hører om helt uacceptabel opførsel i klassen,« skrev forældrene, der opfordrede skolen til at udarbejde en plan for hændelserne.

Konsekvensen, der blev væk

Rikke Johansens kritik af skolens manglende konsekvenser lægger sig op af, hvad blandt andre forskningschef fra VIA UC Andreas Rasch-Christensen og tidligere undervisningsminister Merete Riisager (LA) har udtalt til Berlingske de seneste dage.

Merete Riisager **sagde blandt andet**, at skolen »i dag lider under en pædagogik, der ikke udviser konsekvens.«

Rikke Johansen mener, at folkeskolen skal have tydeligere rammer og krav.

»Det er ikke rart at være barn i en skole, der opgiver at stille krav. Især for børn, der har diagnoser eller simpelthen er dårligt opdraget,« siger hun og understreger, at hun ikke taler om specifikke børn.

»I den situation har du da især brug for rammesætning og styring og genkendelighed. Ellers ender de børn med at reagere,« siger hun.

Hun ser dog ikke børnene som problemet. Det er ifølge hende skolen, der må være tydeligere omkring, hvad man under ingen omstændigheder gør.

Skoleleder: Jeg synes, vi er konsekvente

Berlingske har været i kontakt med forældrene til den elev, der blev smidt ud af skolen. De fortæller, at hele forløbet har været hårdt for deres familie.

De mener, at skolens reaktion med at udskrive deres barn uden partshøring var »voldsom«. De understreger dog, at deres barn i dag går på en anden, almen folkeskole og har det godt.

Skolens leder, Kristoffer Gregersen, skriver i et svar til Berlingske, at der ikke er tvivl om, at Rikke har været en del af en voldsom hændelse.

»Det, som I beskriver, er en af to hændelser, som skolen indberettede til Arbejdstilsynet i 2023. Sådan en hændelse er ulykkelig for alle involverede. Rikke fik efterfølgende tilbudt hjælp, og vi ændrede hendes skema,« skriver han.

Han skriver videre, at han »ikke kan genkende det billede, som Rikke forsøger at male af vores elever eller af arbejdsmiljøet på skolen.«

»Jeg synes også, at vi på skolen er konsekvente, når det gælder elevernes dannelse og læring – også når den ikke er, som vi håber eller ønsker.«

Skolelederen mener, det er »vigtigt at kunne sondre mellem en konsekvent tilgang og straf«.

»Når man straffer, så handler det mere om at genetablere en retfærdighedsfølelse og om at afskrække. Jeg mener ikke, straf er hensigtsmæssigt i en pædagogisk kontekst,« lyder det fra skoleleder Kristoffer Gregersen.

»Fra mit perspektiv er straf ineffektiv og kan skabe grobund for forråelse.,«